

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ХІМІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ

(назва освітнього компонента)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва освітнього рівня)

Силабус освітнього компонента «ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробник: Караїм О. А., кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант
освітньо-професійної програми:

Караїм О. А.

**Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри екології
та охорони навколишнього середовища**

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Радзій В. Ф.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Е Природничі науки, математика та статистика, Е2 Екологія, Освітньо-професійна програма: Екологія, другий (магістерський) рівень освіти	Вибірковий
90 год. 3 кредити		Рік навчання – 2
ІНДЗ: немає		Семестр – 3
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 14 год.
		Самостійна робота – 58 год.
		Консультації – 8 год.
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ПІБ	Караїм Ольга Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Телефон	+380667454582
e-mail	Olha.Karaim@vnu.edu.ua
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК

Силабус вибіркового освітнього компонента «Екологічний контроль» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня.

Основні положення ОК – запобігання, виявлення та фіксації порушень природоохоронного законодавства, а також притягнення винних осіб до відповідальності; захист довкілля, життя та здоров'я людини, гарантування екологічної безпеки та збереження природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні; оцінювання можливості виникнення несприятливих для життєдіяльності суспільства обставин і ситуацій, зумовлених

антропогенними чи природними факторами і впливами.

Об'єктом вивчення ОК є процеси здійснення правових, організаційних, науково-технічних та соціально-економічних відносин, пов'язаних із запобіганням, виявленням та усуненням порушень природоохоронного законодавства.

Предметом вивчення ОК є методологія здійснення контролю за виконанням заходів з охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів, принципи застосування адміністративних покарань за порушення природоохоронного законодавства.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення ОК «Екологічний контроль» є опанування принципами та методами здійснення екологічного контролю, аудиту та оцінювання ризиків щодо стану довкілля та впливу на нього виробничих підприємств й інших джерел забруднення, а також застосування адміністративних санкцій за порушення природоохоронного законодавства.

Основними завданнями вивчення ОК «Екологічний контроль» є отримання фахівцем-екологом теоретичних знань та практичних навичок із запобігання, встановлення та усунення правопорушень природоохоронного законодавства, що виникають або можуть виникнути під час здійснення господарської діяльності підприємств або окремих громадян.

3. Soft skills

Ключові soft skills, які набудуть здобувачі освіти:

- критичне мислення – уміння аналізувати екологічні дані, виявляти невідповідності та робити обґрунтовані висновки;
- комунікаційні навички – здатність до ефективного усного й письмового представлення результатів екологічного контролю різним аудиторіям (науковцям, управлінцям, громадськості);
- командна робота – уміння співпрацювати в міждисциплінарних групах під час проведення інспектування, моніторингу й екологічних аудитів;
- вирішення проблем – здатність знаходити оптимальні шляхи усунення екологічних ризиків і попередження негативного впливу на довкілля;
- організаційні навички – планування і координація контрольних заходів, управління часом і ресурсами;
- адаптивність – готовність працювати в умовах змін законодавства, стандартів і технологій у сфері екологічного контролю;
- етична відповідальність – усвідомлення значущості екологічних стандартів та готовність діяти відповідально у професійній діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	ФК/
-------------------------------	-----------------	-----

1	Усього	у тому числі				Бали
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	
2	3	4	5	6	7	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.						
ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ВОДНИХ І ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ, НАДР ТА ОХОРОНОЮ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ						
Тема 1. Державні органи екологічного контролю. Здійснення екологічного контролю за використанням водних ресурсів	18	2	2	2	12	ДС/10
Тема 2. Здійснення екологічного контролю за використанням земельних ресурсів та надр	18	2	2	2	12	РЗ/К /10
Тема 3. Здійснення екологічного контролю за охороною атмосферного повітря	18	2	2	2	12	РМГ/10
Контрольна робота 1						КР/15
Разом за змістовим модулем 1	54	6	6	6	36	45
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.						
ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА збереженням лісових, рослинних і тваринних ресурсів, дотриманням заповідного режиму						
Тема 4. Здійснення екологічного контролю за збереженням лісових і рослинних ресурсів та дотриманням заповідного режиму	19	2	4	1	12	ДС/20
Тема 5. Здійснення екологічного контролю тваринних ресурсів	17	2	4	1	10	ДС/20
Контрольна робота 2						КР/15
Разом за змістовим модулем 2	36	4	8	2	22	55
Усього годин / Балів	90	10	14	8	58	100

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРЗО – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, Р – реферат та ін.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали;
- відвідування (або відпрацювання) усіх занять;
- наявність конспекту лекції чи самопідготовки;

- активна участь у практичних заняттях (відповіді на запитання, доповнення);
- вчасне виконання домашніх завдань з самостійної роботи;
- за наявності об'єктивних причин (напр.: хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи цей ОК, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності (<https://surl.lu/pkiplb>), зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається у визначені розкладом терміни. Пропуск з поважних причин теми чи окремого заняття може бути відпрацьованим під керівництвом викладача та захищеним у час передбачений графіком консультацій. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Визнання результатів навчання отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/zwpsok>).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах та ін.) на тематику, яка відповідає темам ОК, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали

Процедура отримання додаткових балів регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/jmjsca>). Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій,

підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт та ін. й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету хімії та екології. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, не може перевищувати 100 балів.

V. Підсумковий контроль

Рейтинг здобувача освіти з навчальної роботи визначається відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/jmjsca>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю (опитування на практичних заняттях, контрольні роботи). Завдання із цих видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (директор інституту).

Запитання на залік

1. Система органів екологічного контролю.
2. Повноваження органів екологічного контролю.
3. Форми екологічного контролю.
4. Перевірка водоохоронної діяльності промислових об'єктів.
5. Екологічний контроль за впливом сільськогосподарських об'єктів на водні ресурси.
6. Основні порушення водного законодавства.
7. Державний екологічний контроль за охороною земель.
8. Основні порушення земельного законодавства.
9. Державний екологічний контроль за використанням надр.
10. Основні порушення в галузі використання надр.

11. Перевірка стаціонарних джерел забруднення повітря.
12. Перевірка пересувних джерел забруднення повітря.
13. Основні порушення законодавства про охорону атмосферного повітря.
14. Державний екологічний контроль лісів та інших рослинних ресурсів.
15. Вилучення знарядь незаконного добування природних ресурсів і виробленої з них продукції.
16. Основні порушення законодавства в галузі збереження лісів та інших рослинних ресурсів.
17. Державний екологічний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу.
18. Основні порушення законодавства про тваринний світ.
19. Державний екологічний контроль за природокористуванням і заповідним режимом на територіях природно-заповідного фонду.
20. Основні порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

Шкала оцінювання

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Шкала оцінювання знань здобувачів

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Караїм О. А. Екологічний контроль: Конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 148 с.
2. Караїм О. А. Екологічний контроль: Методичні рекомендації до практичних робіт. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 112 с.
3. Караїм О. А., Бакараєв О. А., Караїм В. П., Лавринюк З. В. Викиди автозаправного комплексу: оцінка ризику в аспекті забезпечення сталого

розвитку. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. 2025. № 44. С. 60–73. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2025-44-05>

4. Караїм О. А., Бакараєв О. А., Караїм В. П., Лавринюк З. В., Антонюк В. С. Оцінка викидів забруднюючих речовин та моделювання їх впливу на якість атмосферного повітря при виробництві асфальтобетонного дорожнього покриття. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Екологія». 2025. № 33. С. 137–152. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4259-2025-33-10>

5. Караїм О. А., Караїм В. П. Екологічний контроль в аспекті формування системи екологічного менеджменту на промисловому підприємстві. Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук : збірник матеріалів VI Міжнар. наук. практ. конф. (11 листопада 2022 р.). Луцьк, 2022. С. 168–169.

6. Караїм О. А., Цьось О. О., Бакараєв О. О., Бедункова О. О., Караїм В. П., Хомацький В. М. Екологічний контроль впливу на довкілля викидів забруднюючих речовин при виробництві асфальтобетону. Вісник НУВГП. Сільськогосподарські науки : зб. наук. праць. Рівне, 2023. Вип. 3 (103). С. 97–115. DOI: <https://doi.org/10.31713/vs320237>

7. Костров М. М., Сівак В. К., Солодкий В. Д. Державний екологічний контроль: Науково-виробниче видання. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 388 с.

8. Лавринюк З., Караїм О., Дубенська В. Оцінка шумового навантаження від автотранспорту на вулиці Винниченка міста Луцьк. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2025. № 1. С. 77–82. DOI: <https://doi.org/10.32782/pcsd-2025-1-10>

9. Лавринюк З., Караїм О., Рабан О., Сисоєва Ю. Оцінка шумового забруднення центрального та 33 мікрорайонів міста Луцьк. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2024. № 3. С. 44–50. DOI: <https://doi.org/10.32782/pcsd-2024-3-6>

10. Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі. Офіційний портал міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/content/metodiki-rozrahunku-rozmiriv-vidshkoduvannya-zbitkiv.html>

11. Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу: Постанова № 665 від 23.07.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-%D0%BF#Text>

12. Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст та інших населених пунктів : Постанова № 559 від 08.04.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-99-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до Червоної книги України): Наказ № 301/222 від 19.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0842-17#Text>

14. Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського

господарства та полювання (крім видів, занесених до червоної книги України) :
Наказ № 332/262 від 18.07.2007 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0842-17#Text>

15. Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд: Постанова № 575 від 10.05.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-2022-%D0%BF#Text>